

**UCHWAŁA NR XLIV/218/2013
RADY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA**

z dnia 18 września 2013 r.

**w sprawie w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta
Ostrów Mazowiecka”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. z 2013 r. Dz. U. poz. 594), uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ostrów Mazowiecka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Krzysztof Listwon

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLIV/218/2013
Rady Miasta Ostrów Mazowiecka
z dnia 18 września 2013 r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA OSTRÓW
MAZOWIECKA NA LATA 2013 - 2032**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.
2. Cel i zadania programu.
3. Szkodliwość azbestu.
4. Postępowanie z odpadami zawierającymi azbest.
5. Diagnoza stanu z 2006 roku.
6. Założenia programu.
7. Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2013 -2032”.
8. Wyniki z przeprowadzonej inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Ostrów Mazowiecka.
9. ANKIETA informacyjna o wyrobach zawierających azbest.
10. WNIOSEK o dofinansowanie odebrania odpadów zawierających azbest.
11. KARTA PRZEKAZANIA ODPADU odpadów zawierających azbest.

WPROWADZENIE

Miasto Ostrów Mazowiecka od 2013 roku przystępuje do realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 roku Program ten zakłada oczyszczenie do 2032 roku terytorium Polski z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest. Program nakłada na gminy następujące zadania:

1. Współpracę z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem.
2. Przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu.
3. Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu”.

Azbest jest znany od kilku tysięcy lat i szerokie zastosowanie uzyskał w ostatnich 100 latach. Służył on do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych, elewacyjnych oraz rur. Trwałość płyt azbestowo - cementowych szacuje się na 30 lat. natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. Korodujące wyroby zawierające azbest uwalniają pył azbestowy, który wnikając do organizmu wywołuje poważne choroby układu oddechowego. Dlatego władze samorządowe Ostrowi Mazowieckiej mając na uwadze zdrowie mieszkańców oraz prawo Unii Europejskiej podejmują działania w kierunku likwidacji tak niebezpiecznego odpadu, jakim jest azbest.

Badania archeologiczne prowadzone w Finlandii dowiodły, iż azbest był już stosowany od ok 4500 lat. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Zapiski w kronikach donoszą, że azbest od XV do XIX wieku dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania, min, knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych np. sukna na płaszcze żołnierskie.

Nazwa azbest nie określa konkretnego minerału, lecz dotyczy ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna. Przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych. Ze względu na swoje zalety takie jak: odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, kwasów, substancji żrących, a także elastyczność stosowany był szeroko od ponad 100 lat w około 3 tys. wyrobów przemysłowych. Dziś jednak wiadomo, że jest szkodliwy dla zdrowia. Dlatego produkcja oraz stosowanie azbestu zostały zakazane, co reguluje Ustawa z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z dnia 28 sierpnia 1997 r, z póź. zm). Szacuje się, że na terenie Polski znajduje się ponad 15,5 miliona ton wyrobów zawierających azbest, Ze względu na zagrożenie jakie stwarzają powinny zostać usunięte ze wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku,

W Polsce azbest najczęściej wykorzystywano do produkcji:

- pokryć dachów: eternit falisty i płaski,
- płyt elewacyjnych i balkonowych,
- rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania,
- sprzęgieł i hamulców do wind,
- różnych typów izolacji cieplnej, bojlerów, kotłów, wymienników ciepła, przewodów centralnego ogrzewania,
- ognioodpornych kocy azbestowych.

2. CEL I ZADANIA PROGRAMU

Podstawowym celem „Programu” jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Ostrów Mazowiecka, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu, Osiągając ten cel Miasto wypełni zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Miasto Ostrów Mazowiecka zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta do 2032 roku. Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.
2. Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu.
3. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
4. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej
5. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
6. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i innych.
7. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.

8. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i innym właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest.

9. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu Miasta na realizację Programu.

10. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym oraz innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.

11. Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością Miasta.

12. Wymiana rur wodociągowo - kanalizacyjnych z azbestu (w przypadku ich występowania na terenie miasta).

13. Eliminacja możliwości powstawania dzikich wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.

14. Oczyszczenie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.

15. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom

16. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu

3. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU

Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia, gdy dojdzie do korozji lub uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp). Wówczas uwalniane są do powietrza włókna azbestu, które mogą zostać przeniesione przez układ oddechowy do płuc. Istotne znaczenie dla wielkości poziomu zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu, jakie powstają np, podczas prac demontażowych, ma zasada obniżania emisji pylenia: przez nawilżanie wyrobu przed oraz w trakcie demontażu, zaniechanie w miarę możliwości obróbki i destrukcji mechanicznej demontowanego wyrobu, nie posługiwanie się narzędziami napędzanymi elektrycznie takimi, jak piły, wiertarki, wyzwalającymi znaczną emisję, ale narzędziami ręcznymi - najlepiej wolnoobrotowymi specjalnie wyprofilowanymi ostrzami, zaopatrzone w odsysanie pyłu i przeznaczone dla obróbki wyrobów azbestowych. Podczas prac wymagana jest staranność i dokładność wszelkich czynności, wykonywanie ich według z góry przygotowanego planu. Oddychanie powietrzem skażonym włóknami azbestowymi prowadzi do szeregu chorób układu oddechowego: pylicy azbestowej (azbestozy), łagodnych zmian opłucnowych, raka płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy powodowany przez azbest), międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej (nowotwory o wysokiej złośliwości). Zachorować mogą osoby, które miały kontakt z azbestem ze względu na rodzaj wykonywanej pracy oraz osoby narażone na długotrwałe wdychanie włókien azbestowych o małym stężeniu, jak też osoby narażone na krótkotrwałe przebywanie w miejscu o dużym stężeniu włókien azbestowych. Nieznana jest minimalna ilość pyłu azbestowego, która wywołuje choroby. Wiadomo natomiast, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe jest ryzyko choroby. Choroby mogą wystąpić nawet po 30 latach od momentu kontaktu z pyłem azbestowym. Pierwsze objawy mogące sygnalizować chorobę to: ból w klatce piersiowej, silny kaszel, duszności.

4. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Demontaż pokryć cementowo - azbestowych jest ściśle regulowany przepisami prawnymi. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 14 sierpnia 1998 roku w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 138, poz. 895).

Według obowiązującego prawa prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego.

WYKONAWCA PRAC, POLEGAJĄCYCH NA NAPRAWIE LUB USUWANIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ BUDOWLANYCH, ZOBOWIĄZANY JEST DO:

- 1) izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon,
- 2) ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon,
- 3) umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem", "Osobom nie upoważnionym wstęp wzbroniony",
- 4) zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu,

Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi. Zapewnienie powyższego wymaga:

- 1) nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- 2) demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzania (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.), tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- 3) odpajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze.

Demontaż wyrobów zawierających azbest nierozzerwalnie związany jest z procesem powstawania odpadów. Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości (Art. 11 Ustawy o odpadach z dn. 27 czerwca 1997 roku - Dz. U, z dnia 13 sierpnia 1997 roku). Jednak poważną przeszkodą jest brak środków finansowych, co uniemożliwia większości właścicielom nieruchomości podejmowanie działań związanych z usuwaniem azbestu, który występuje między innymi w płytach eternitowych pokrywających dachy budynków. Jednym ze sposobów przyspieszenia przez mieszkańców procesu usuwania wyrobów zawierających azbest i jednocześnie zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem spowodowanym nieodpowiednim postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest jest pomoc w sfinansowaniu ze źródeł zewnętrznych np. kosztów usuwania, transportu i unieszkodliwiania powstałych przy tym odpadów.

5. DIAGNOZA STANU Z 2009 ROKU

W miesiącach wrzesień, październik 2009 r. została przeprowadzona inwentaryzacja azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Ostrów Mazowiecka. W wyniku przeprowadzonych badań inwentaryzacyjnych stwierdzono:

- 777 jednorodzinne budynki mieszkalne w tym z zabudową gospodarczą (budynki składowe, budynki inwentarsko - składowe, obory, garaże) na których znajdowały się wyroby zawierające azbest o łącznej powierzchni **82 593,00 m²**;
- 1 obiekt należący do Parafii Rzymsko - katolickiej przy ulicy Pasterskiej z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **636,00 m²**;
- 1 obiekt należący do Banku Spółdzielczego przy ulicy 3 Maja z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **96,00 m²**;
- 1 obiekt należący do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ulicy 3 Maja (korty tenisowe z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **30,00 m²**;
- 1 obiekt należący do Starostwa Powiatowego przy ulicy 3 Maja z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **150,00 m²**;
- 3 obiekty należące do Polskich Kolei Państwowych przy ulicy Fabrycznej i Lubiejewskiej z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **590,50 m²**;
- 8 obiektów należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **1590,00 m²**;
- 1 obiekt mieszkalny wielorodzinny należący do właścicieli prywatnych przy ulicy Duboisa z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **252,00 m²**;
- 13 obiektów przemysłowych, usługowo - handlowych oraz magazynowych z pokryciem dachowym zawierającym azbest w ilości **4028,00 m²**; (Motel, Firma OBRAM, Transmot, Piekarnia PSS Spółem, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Rolniczych Spółdzielnia ROLNIK, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Bar Przystanek , Magazyny przy ulicy Lubiejewskiej)
- 3200 m/b. Rur wodociągowych zlokalizowanych w następujących odcinkach: ulica 3 Maja od Grota Roweckiego do Różańskiej - **1500 m/b**, ulica Warchalskiego do Widnichowskiej - **400 m/b**, ulica Lubiejewska od Grota Roweckiego do ul. Lubiejewskiej - **1000 m/b**, ulica Mieczkowskiego od 3 Maja do Krótkiej **300 m/b**.

CAŁKOWITA ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANEGO AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA WYNOŚI 89 965,5 M².

Wyroby azbestowe w Ostrowi Mazowieckiej to głównie eternit płaski i falisty pokrywający dachy budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych, garaży, obiektów przemysłowych oraz płyty stanowiące elewacje budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych.

W Ostrowi Mazowieckiej nie stwierdza się występowania „dzikich” wysypisk odpadów zawierających azbest (bieżący monitoring prowadzi Wydział Gospodarki Komunalnej, Mieszkalnictwa i Ochrony Środowiska oraz Straż Miejska). Nie przewiduje się również wzrostu ilości wyrobów zawierających azbest z uwagi na całkowity zakaz ich stosowania,

Według danych z Inspektoratu Nadzoru Budowlanego część wyrobów zawierających azbest została już usunięta i unieszkodliwiona w ubiegłych latach. Ponieważ jednak nikt dotychczas nie prowadził rejestru zutilizowanego azbestu, nie można określić dokładnej ilości usuniętych wyrobów, dopiero przyjęcie i realizacja Programu umożliwią kontrolę tego zjawiska,

Władze samorządowe dostrzegły problem związany z wyrobami zawierającymi azbest i począwszy od 2004 r. rozpoczęto działania zmierzające do jego likwidacji z terenu Miasta. Dlatego też zostało usunięte pokrycie na Szkole Podstawowej Nr 1 przy ulicy Partyzantów 39. Wszystkie odpady zostały zdemontowane i przetransportowane zgodnie z obowiązującym prawem przez koncesjonowane firmy na składowisko odpadów niebezpiecznych.

Przeprowadzono kampanię informacyjną mającą na celu zapoznanie mieszkańców miasta o szkodliwości azbestu oraz o obowiązku zgłaszania do Urzędu Miasta występowania na terenie posesji wyrobów zawierających azbest. Kampania polegała na podaniu do publicznej wiadomości o powyższym obowiązku poprzez lokalne środki masowego przekazu, ogłoszenia rozwieszane na słupach ogłoszeniowych oraz ulotkach dołączanych do nakazów płatniczych doręczanych podatnikom.

6. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Ostrów Mazowiecka będzie procesem długofalowym ograniczonym możliwościami finansowymi zarówno samorządu jak i mieszkańców. Wykonanie „Programu” powierza się Burmistrzowi Miasta, Realizacja programu będzie zgodna z przyjętym celem i przebiegać będzie w następujących obszarach:

1) INWENTARYZACJA I UTWORZENIE BAZY DANYCH O LOKALIZACJI ISTNIEJĄCYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Podstawą dla opracowania programu była przeprowadzona w miesiącach wrzesień -październik 2009 roku inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i utworzenie bazy danych o ich lokalizacji. Został dokonany spis z natury gospodarstw domowych, budynków wielorodzinnych, obiektów przemysłowych, obiektów handlowo - usługowych, gdzie stwierdzono występowanie azbestu. Uzyskane w czasie przeprowadzonej inwentaryzacji informacje posłużyły utworzeniu bazy danych o nieruchomościach, na których występują wyroby zawierające azbest

2) OPRAWOWANIE MAPY ZAGROZEŃ DZIAŁANIA AZBESTU

Na podstawie informacji uzyskanych w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji w została opracowana mapa zagrożeń działania azbestu na terenie miasta Ostrów Mazowiecka z zaznaczeniem lokalizacji występowania wyrobów zawierających azbest.

3) EDUKACJA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SZKODLIWOŚCI AZBESTU, OBOWIĄZKÓW DOTYCZĄCYCH POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST ORAZ SPOSOBÓW BEZPIECZNEGO ICH USUWANIA ORAZ UNIESZKODLIWIANIA

W ramach edukacji mieszkańców w lokalnych środkach masowego przekazu oraz poprzez ogłoszenia oraz kampanię informacyjną będą prezentowane:

1. akty prawne dotyczące obowiązków postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz regulujących sposób bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania,

2. informacje o zagrożeniu, jakie niesie za sobą azbest.

3. informacje o kolejnych działaniach Miasta Ostrów Mazowiecka podjętych w celu likwidacji azbestu,

4. wzory wniosków na dofinansowanie odbioru i składowanie odpadu,

5. wykaz firm posiadających koncesje na demontaż wyrobów zawierających azbest i transport powstałych odpadów.

4) MOBILIZOWANIE WŁAŚCICIELI BUDYNKÓW DO USUNIĘCIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST POPRZEZ SYSTEM POMOCY EDUKACYJNEJ I FINANSOWEJ

Działanie realizowane będzie poprzez:

- system edukacji w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych,

- informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu,

- dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu w tym: załadunku na terenie nieruchomości, transportu i składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych,
- bieżąca aktualizacja informacji na stronie internetowej z przebiegu realizacji Programu,
- udzielanie wszelkich informacji mieszkańcom na temat realizacji Programu.

5) MOBILIZOWANIE WŁAŚCICIELI OBIEKTÓW PRZEMYSŁOWYCH DO USUNIĘCIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Działanie realizowane będzie poprzez:

- system edukacji w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych,
- informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu,
- bieżąca aktualizacja informacji na stronie internetowej z przebiegu realizacji Programu,
- udzielanie wszelkich informacji mieszkańcom na temat realizacji Programu.

6) ODBIÓR ODPADÓW AZBESTOWYCH Z NIERUCHOMOŚCI OSÓB FIZYCZNYCH, WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH, JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH I ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I INNYCH

Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych będzie następował na wniosek właściciela obiektu, jego zarządcy lub władającego.

Złożone wnioski o dofinansowanie będą realizowane według kolejności wpływu do wysokości kwoty zabezpieczonej w budżecie na dany rok kalendarzowy.

Wnioski przyjmowane będą w kancelarii mieszczącej się na parterze w budynku Urzędu Miasta w Ostrowi Mazowieckiej przy ul. 3 Maja 66. Odbiorem odpadów zawierających azbest zajmie się koncesjonowana firma transportowa wyłoniona w drodze przetargu ogłoszonego przez Miasto Ostrow Mazowiecka. Termin odbioru odpadów z terenu nieruchomości uzgadnia przedstawiciel firmy transportowej z właścicielem nieruchomości. Wszystkie czynności związane z załadunkiem i transportem przeprowadzone zostaną zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z 14 sierpnia 1998 roku w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U, Nr 138, poz. 895)

Odbiór odpadów zawierających azbest od właściciela oraz ich przekazanie na składowisko potwierdzone będzie kartą przekazania odpadu, sporządzaną w trzech egzemplarzach: jeden dla odbierającego odpady, drugi dla właściciela odpadu, trzeci dla Miasta Ostrow Mazowiecka.

Przewoźnik rozlicza się za wykonaną usługę z Miastem Ostrow Mazowiecka

7) UDZIELANIE POMOCY FINANSOWEJ OSOBOM FIZYCZNYM, WSPÓLNOTOM MIESZKANIOWYM I INNYM WŁAŚCICIELOM ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W USUWANIU ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Miasto Ostrow Mazowiecka całkowicie sfinansuje koszty:

- załadunku na terenie nieruchomości odpadów zawierających azbest,
- transportu tych odpadów,
- ich składowania i utylizacji.

Ilość usuniętych ton wyrobów zawierających azbest w danym roku uzależniona będzie od ilości środków finansowych pochodzących z funduszy własnych i zewnętrznych.

8) ALOKACJA ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Rada Miasta Ostrow Mazowiecka będzie uchwałała corocznie w budżecie miasta odpowiednie środki na realizację programu.

9) PODJĘCIE DZIAŁAŃ W KIERUNKU POZYSKANIA FUNDUSZY ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU.

Miasto Ostrow Mazowiecka podejmie starania w celu pozyskiwania funduszy ze źródeł zewnętrznych tj.:

- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- i innych,

W przypadku pozyskania funduszy z wyżej wymienionych źródeł środki finansowe przeznaczone na realizację Programu ulegną zwiększeniu przyspieszając w ten sposób proces usuwania azbestu z terenu Miasta Ostrów Mazowiecka.

10) POMOC W POSZUKIWANIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA NA WYMIENIANE W RAMACH PROGRAMU POKRYCIA DACHOWE I ELEWACJE

Jednym z aspektów realizacji Programu jest pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania w postaci dotacji, kredytów i pożyczek preferencyjnych osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest. Wszyscy zainteresowani poszukiwaniem źródeł finansowania będą mogli skorzystać z pomocy i informacji udzielanych przez pracowników Urzędu Miasta w Ostrowi Mazowieckiej,

12) USUNIĘCIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH I UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Miasto Ostrów Mazowiecka usunie wyroby azbestowe z obiektów użyteczności publicznej oraz innych będących własnością Miasta.

13) WYMIANA RUR WODOCIĄGOWO - KANALIZACYJNYCH Z AZBESTU

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej usunie rury wodociągowo - kanalizacyjne z azbestu,

14) ELIMINACJA POWSTAWANIA „DZIKICH” WYSYPISK Z ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka nie stwierdzono dzikich wysypisk z odpadami zawierającym azbest. Jednak w przypadku stwierdzenia pojawienia się takich wysypisk i braku możliwości ustalenia sprawcy nielegalnego pozbycia się odpadów niebezpiecznych będą prowadzone następujące działania:

- na bieżąco przeprowadzony będzie monitoring występowania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest, a w przypadku stwierdzenia ich występowania będą one likwidowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnej związanej z postępowaniem z odpadami azbestowymi, systematycznie budować będziemy świadomość społeczną co powinno wyeliminować powstawanie „dzikich” wysypisk tych odpadów,

Działanie finansowane będzie ze środków przeznaczonych na realizację Programu w danym roku kalendarzowym.

15) OCZYSZCZENIE TERENÓW MIEJSKICH I INNYCH TERENÓW PUBLICZNYCH Z ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Miasto Ostrów Mazowiecka na bieżąco przeprowadzać będzie oczyszczanie terenów miejskich i publicznych z odpadów zawierających azbest. Środki na ten cel pochodzić będą z funduszu przeznaczonego na realizację Programu w danym roku kalendarzowym.

16) BIEŻĄCY MONITORING REALIZACJI PROGRAMU I OKRESOWE RAPORTOWANIE JEGO REALIZACJI WŁADZOM SAMORZĄDOWYM ORAZ MIESZKAŃCOM

Elementem zarządzania Programem jest jego systematyczne monitorowanie. W tym celu zarządzeniem Burmistrza Miasta Ostrów Mazowiecka zostanie powołana Komisja ds. monitoringu realizacji Programu.

W ramach działań monitoringowych określone zostaną zmiany ilości wyrobów zawierających azbest w Ostrowi Mazowieckiej w kolejnych latach realizacji Programu tj.:

- ilości utylizowanych w danym roku odpadów zawierających azbest
- ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

Raz do roku Komisja będzie przedkładała władzom miasta i mieszkańcom raport przedstawiający wyniki realizacji Programu,

17) OKRESOWA WERYFIKACJA I AKTUALIZACJA PROGRAMU

Realizacja Programu jest procesem długofalowym w związku z czym zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, finansowych i możliwości realizacyjnych.

7. HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA NA LATA 2013 - 2032”

Lp.	Działanie	Termin realizacji
1,	Działalność informacyjno-popularyzacyjna w mediach (lokalna prasa, ulotki, strona internetowa miasta)	przez cały okres realizacji programu
2.	Aktualizacja bazy danych dotyczącej podmiotów i ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Ostrów Mazowiecka	
3.	Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu	Druga połowa 2013 r.
4.	Powołanie Komisji ds. monitoringu Programu	
5.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych, zakładowych i innych Usunięcie wyrobów azbestowych z obiektów użyteczności publicznej oraz wymiana rur wodociągowo-kanalizacyjnych	W okresie 2013-2032
	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu	
	Ogłaszanie przetargów na przewoźnika i wyłonienie wykonawcy zadania, zawieranie kontraktów Odbiór, transport, utylizacja odpadów zawierających azbest	
6.	Monitorowanie realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Ostrów Mazowiecka	Co 5 lat
7.	Przedstawienie Radzie Miasta sprawozdania z przebiegu realizacji Programu	Raz w roku

Usuwanie azbestu i wyrobów go zawierających jest kosztownym przedsięwzięciem. Transport i utylizacja 1 Mg roku to wydatek rzędu 2 000 zł. Całkowity koszt usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Ostrowi Mazowieckiej szacowany jest na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji na kwotę **3 130 780** zł. Wobec czego, przy założeniu realizacji „Programu” do roku 2032, roczny koszt kształtuje się na poziomie około **149 084,76** tys. zł.

Zakłada się, że przyjęcie niniejszego „Programu” w zakresie pomocy mieszkańcom naszego miasta w postaci dofinansowania odbioru, transportu i składowania odpadów zawierających azbest spowoduje dużą intensywność usuwania azbestu w pierwszym okresie obowiązywania „Programu”. Wynikiem realizacji „Programu” będzie stopniowe zmniejszanie się ilości rocznie usuwanego azbestu w latach następnych.

Wyniki z przeprowadzonej inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Ostrów Mazowiecka

W związku z przystąpieniem Miasta Ostrów Mazowiecka do „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 roku dokonano inwentaryzacji ilości jednorodzinnych budynków mieszkalnych, zabudowań gospodarczych, budynków wielorodzinnych, obiektów przemysłowych, obiektów oświatowych i ilości występujących na nich wyrobów zawierających azbest.

Określenie ilości azbestu jest niezbędne dla opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Ostrowi Mazowieckiej oraz czasu jego realizacji. Program ten będzie podstawą dla pozyskiwania przez Miasto Ostrów Mazowiecka funduszy ze źródeł zewnętrznych na transport, składowanie i utylizację odpadów zawierających azbest.

Zinwentaryzowanych zostało 907 posesji na terenie Miasta, na których w trakcie inspekcji i wizytacji stwierdzono zastosowanie wyrobów zawierających azbest.

W toku prac nad inwentaryzacją stwierdzono, iż wyroby azbestowe na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka to głównie eternit płaski i falisty pokrywający dachy budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych, garaży, obiektów przemysłowych oraz płyty stanowiące elewacje budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych.

W trakcie prac związanych z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest pozyskano informacje dotyczące ilości wyrobów zawierających azbest również z Powiatowego Nadzoru Budowlanego w Ostrowi Mazowieckiej, któremu takie informacje są zobowiązane składać zakłady przemysłowe, przedsiębiorcy, spółdzielnie mieszkaniowe, zarządy dróg.

W toku badań stwierdzono, iż właścicielami około 20 % zinwentaryzowanych obiektów mieszkalnych są osoby starsze, których jedynym źródłem dochodu są renty, emerytury. Osoby te w trakcie rozmowy informowały o braku jakichkolwiek możliwości finansowych na zmianę pokrycia dachowego, co jest poważnym problemem i będzie barierą w realizacji Programu usuwania azbestu z terenu Miasta.

Wyniki prac inwentaryzacyjnych prezentuje poniższe zestawienie tabelaryczne

Zinwentaryzowane wyroby zawierające azbest

Miejsce występowania wyrobów zawierających azbest	Rodzaj wyrobu zawierającego azbest i miejsce jego występowania	Ilość obiektów
Gospodarstwa domowe	eternit płaski i falisty na budyniach mieszkalnych	489
	Eternit falisty na budynkach składowych i oborach	81
	eternit falisty na magazynach, garażach, wiatkach i zadaszeniach	329
obiekty usługowe	płyty eternitowe	7
Instytucje	płyty eternitowe	1
Ulice: 3 Maja, Warchalskiego, Lubiejewska, Mieczkowskiego	rury wodociągowo-kanalizacyjne	3200 m/b
RAZEM		1396

- przyjęto średni grubość wyrobu - **0.006** mm,

- przyjęty średnia gęstość azbestu - **2,90** Mg/m :

Całkowita ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest to **89 965,50** m^r co przy przyjęciu średniej grubości wyrobu - **6** mm daje **539,79** m Przyjmując średnią gęstość azbestu - **2,90** Mg/m³ otrzymamy całkowitą masę odpadów zawierających azbest na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka w ilości **1 565,39** Mg.

Generalnie po przeprowadzeniu wizytacji i rozmów z mieszkańcami stwierdzono, iż temat azbestu wzbudził duże zainteresowanie wśród mieszkańców, w szczególności możliwość pozyskania funduszy na jego usunięcie.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. **Miejsce, adres** .....
2. Właściciel/zarządca/użytkownik¹⁾ :
  - a) osoba prawna - nazwa, adres .....
  - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres .....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾ .....
5. Ilość (m², tony)³⁾ .....
6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾ .....
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
  - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾ .....
  - b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji .....
8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾ .....

.....
(podpis)

Data .....

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

- 1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.
- 2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.
- 3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).
- 4) Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.
- 5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.
- 6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

WNIOSEK
o dofinansowanie odbioru odpadów zawierających azbest

1. Wnioskodawca: .....
(imię i nazwisko właściciela nieruchomości)

adres do korespondencji: .....
(kod pocztowy, nazwa miejscowości, ulica, nr. domu, nr. lokalu)

telefon: ..... tytuł prawny do nieruchomości: .....
(własność, współwłasność, najem, użyczenie, inny)

2. Miejsce wytworzenia i zdeponowania odpadów zawierających azbest:

..... nr ewidencyjny działki .....
(ulica i nr domu/nr nieruchomości gdzie został przeprowadzony demontaż pokrycia dachowego elewacji)

3. Rodzaj odpadów: .....
(płyty eternitowe płaskie i faliste, inny odpad)

4. Ilość szacunkowa odpadów: .....

5. Oświadczam, że wszystkie dane zawarte w powyższym wniosku wypełniłem (am) zgodnie z prawdą.

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

Adnotacje urzędowe: .....

(wypełnia Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka)

Uwaga :

Wniosek należy złożyć w kancelarii w Urzędzie Miasta w Ostrowi Mazowieckiej ul 3 Maja 66

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU	Nr karty ^a	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{b,c}	Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadu ^{b,d}	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ^b
Adres ^e	Adres ^{d,e}	Adres ^e
Telefon/faks	Telefon/faks ^d	Telefon/faks
Nr REGON	Nr REGON ^d	Nr REGON
Miejsce przeznaczenia odpadów ^f		
Kod odpadu	Rodzaj odpadu	
Data/miesiąc^g	Masa przekazanych odpadów [Mg]^h	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy^{d,i}
Potwierdzam przekazanie odpadu data, pieczęć i podpis	Potwierdzam wykonanie usługi transportu odpadu ^d data, pieczęć i podpis	Potwierdzam przejęcie odpadu data, pieczęć i podpis

Objaśnienia:

^a Numer nadawany jest przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.

^b Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu.

^c W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

^d W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.

^e Adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.

^f Adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów.

^g W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu. Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów.

^h Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.

ⁱ Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Uwaga: Karta przekazania odpadu sporządzana w trzech egzemplarzach: jeden dla odbierającego odpady, drugi dla właściciela odpadu, trzeci dla Miasta Ostrów Mazowiecka